

60 år og fyldt med spilopper

Sommerhusområdet Strandlund i Sæby ved Kirke Hyllinge, har en kulørt historie. Også når man kigger langt bagud.

Af Ejvind Krarup Jensen

Helt tilbage boede i det, der nu er Strandlund Sommerhusområde, jægere og fiskere. Høje, mørkhudede og blåøjede mennesker i okkerrøde dragter af skind, med påsyede fjer og sneglehuse. De levede stort set af alt godt fra fjorden - og ind i mellem fra skoven, lige indtil agerbrugerne ankom fra syd og slog sig ned - altså efter at jægerne og fiskerne var slået ned. Det lyder voldsomt, men ikke desto mindre er det, hvad vores moderne genetik-funderede arkæologi kan fortælle os. På køkkenmøddingen med tidligere tiders tro på fredelig sameksistens. Agerbrugerne gjorde kort proces, også med skoven, der ellers spejlede sig så yndigt i fjordens bølgen blå. Den blev brændt af og blev til marker for de tamdyr, man havde med. Sammen med det særlige enzym i maven, som gjorde agerbrugerne i stand til at fordøje mælk. Og sammen med øllet, som bonden havde lært at brygge. Og så er den del af historien faktisk fortalt. Helt fra godt 3000 år før vor tidsregning og op til gården Strandlund i 1855 er noteret med navns nævnelse. Også landbrugets historie har sine dramatiske højdepunkter og Strandlundgård var en af de gårde som dengang tog del i den store omvæltning.

Fra korn til animalsk produktion

Da bunden så at sige faldt ud af kornpriserne, var Strandlundgård en af de gårde, der kom med i det nye. Fra at producere korn til salg på verdensmarkedet, hed overlevelsen nu for landbruget at sælge forædlede fødevarer, ikke mindst svin og mælkeprodukter, til de der havde råd - og det havde heldigvis englænderne i stor stil. De købte hellere dansk end brugte deres eget. Egentlig ikke særlig patriotisk af de engelske forbrugere, men betænker man, at de engelske landbrugsprodukter havde det med at gøre folk syge, så medgiver man lettere at også i England var det klogt at købe Lurpak og Danish Bacon.

Se, nu har vi været langt tilbage i tiden og rimeligt er det vel at gøre et lille hop fremad til to murermestre i det storkøbenhavnske: Holger Nielsen og broderen Niels Nielsen. De kom egentlig fra en gård på den inddæmmede Lammefjord, men havde svigtet ploven til fordel for murerske og vaterpas. Det var sådan set gået meget godt, derinde nær den store by, men noget må alligevel have

trukket i de to barnefødte landmænd, for i 1961 blev de enige om at købe gården Strandlund. Stor var glæden over købet, dog knap så stor hos Holger Niensens søn Erik. Han er i dag 78 år og husker godt, da han skulle forlade Bagsværd nær Hareskoven og kammeraterne.

“Jeg var 15 år. Jeg var i lære som murer. Også det havde min far bestemt,” fortæller han med et lille smil.

Fra landbrug til sommerhuse

De to brødre, Holger og Niels, satte straks alle sejlene til. Der blev bygget ny stor svinestald med plads til 100 søer. Gården havde desuden fritgående grise, malkekøer og ungvæg, der trivedes på markerne nær gården og fjorden. Erik Nielsen, ja her fandt far Holger hurtigt en læreplads i Kirke Hyllinge. Og knægten fik en knallert at køre derop og hjem på. Alt godt og så dog. De to tidligere murermestre, nu travle landmænd fik at høre, at der snart ville være lovændringer på vej. Det ville om føje tid ikke være muligt at udstykke jord tættere på vandkanten end 300 meter mod dengang 100 meter. ”De kunne godt se, at så ville der ikke være meget her på Strandlund der kunne udstykkes”, fortæller Erik Nielsen: “Så blev der sat gang i landmålere og der blev godkendt planer i kommunen. Landmåleren definerede grunde på 1.300 kvadratmeter og der blev sat af til veje, kloak og vand.”

Den første grund blev solgt og ligger lige over for Strandlundgård og så fortsatte salget, men meget langsomt, fortæller Erik Nielsen: “Der var rift om grundene, men min far og farbror holdt meget igen. De ville jo ikke have problemer med skattevæsenet.”

Det sidste kan vel enhver forstå, som har erfaringer med dette væsens rustikke karakter. Men der var også andre myndigheder, der gerne gav deres besyv med. Krav om asfaltering kom fra kommunens idékasse, husker Erik Nielsen. Vandværk skulle der jo også til. Og uden elektricitet ud til byggegrundene gik det heller ikke.

Fra to til fire grunde om året

Erik Nielsen fortæller, at hans far og farbror solgte fra to til fire grunde om året. Måske på grund af beliggenheden var der mange der gerne ville købe.

”Jeg tænker at afstanden - at der ikke var længere til København - spillede ind. Jeg husker også, der var mange yngre familier med børn blandt de der købte.”

En af de familier var Annette Kingo Christensens. Hun og manden købte en grund i 1981 for en styrtende sum, syntes hun dengang:

”Vi måtte betale 160.000 kroner for grunden. Vi boede i København og der var vores husleje 425 kroner om måneden, med varme. Det kostede os 4.000 kroner om måneden at betale af på lånet til grunden.”

Alligevel var hun og manden ovenud lykkelige for købet:

”Vi sad oppe ved Holger og underskrev dokumenterne. Og vi fik serveret et glas portvin; det var meget højtideligt og vi var glade. Vi kunne sagtens have fundet et billigere sted, helt ned til 80.000 kroner, men vi var helt begejstrede for området her. Udsigten ikke mindst og naboerne var så søde. Mens vi knoklede med grunden, hvor vi først satte et lille skur, kom naboerne og sagde vi skulle komme ind og spise med hos dem og så lod vi de smurte madpakker ligge.”

Helt uden drama var det dog ikke at være blandt de nye i sommerhusområdet Strandlund. Som dengang Anette Kingo Christensen yngste fik ødelagt en finger i en gyng. Så grimt så det ud, at der ikke var tvivl; her skulle bruges ambulance. Men hvordan skaffer man sådan en når man er i et sommerhus og sådan noget som telefon ikke er i nærheden?

”Heldigvis vidste vi at der var én i området der havde fået trukket en ledning og havde telefon. Ham fandt vi frem til og så lykkedes det at få ringet ambulancen herud.”

184 grunde og 80 fastboende

I dag, hvor vi skriver 2024 er udstykningen stort set afsluttet og sommerhusområdet ser ud som om det altid har været et område, med familier der ønsker at nyde naturen, freden og fjorden. Også selvom man blandt de lidt ældre i Kirke Hyllinge stadig kalder Strandlund for ´Strandlund udstykningen´.

Strandlunds første grundejerforening har i den grad også prøvet, hvordan det er at være pionerer og stå med ansvar og opgaver, som man ikke har prøvet før. Første generalforsamling krævede både vilje og en betydelig grad af tolerance. Således indledte den valgte dirigent med at konstatere, at generalforsamlingen ikke var lovlig indkaldt i henhold til de fremlagte vedtægter og desuden var hverken regnskab og dagsorden udsendt sammen med indkaldelsen. Dette forhindrede dog ikke forsamlingen i at godkende, at generalforsamlingen alligevel kunne gennemføres. Senere kom store beslutninger, ikke mindst beslutningen om en bådebro. Den nyder Strandlunds beboere i dag godt af. Oven i købet en længere bro end reglerne tillader. Det fortæller Ove Holst, som bor på det der i Strandlund går under navnet ´Sibirien´ - eller, som man helst selv kalder det: ´Guldkysten´ - det senest udstykkede område:

”Der var nogle der ret tidligt havde lagt en flydebro ud. Den var fastgjort med 42 pæle som man med møje og besvær bankede ned og trak op hvert år. Da vi så langt senere skulle have en tilladelse, som vi faktisk ikke vidste vi manglede, fik vi lov til at beholde broen i den længde den hidtil havde haft, altså 60 meter.”

Spørger man rundt blandt de beboere man møder på stierne eller de asfalterede veje, måske på vej til en sejltur fra broen eller en tidlig morgen dukkert, er der en ting der nævnes igen og igen, udover glæden ved naturen: Her hilser man på hinanden. Der er en følelse af at være fælles om et sted. Også selv om dette sted på nogle områder har bevæget sig lidt væk fra de tidligere pionér år med ´ud af byen og alene med naturen´. Som det muntert lyder fra en af beboerne: “Jeg sagde til min kone, at nu er der snart Pinse og så kommer der et stort ryk ind. Men det modsatte skete; da det blev Pinse blev det endnu mere fredelig end ellers, fordi mange var taget på ferie.” Og sådan kan man måske godt konkludere på Strandlunds lange historie: Fra et sted for østersspisende jægere og fiskere, til et sted for agerbrugere og senere driftige landmænd, så udstykning til naturhungrende storbymennesker og nu et naturskønt landsbysamfund med den overskuelighed og det fælleskab mennesker også altid har længtes efter.